

ZĪMES SKOLĀ

Es nemācu folkloru, bet mācu "Zīmes". Es cenšos radīt mitu par balto. Es cenšos caur zīmēm apjēgt labo, skaisto, patieso.

Zīmes ir asociācijas, ka pastāv kaut kas augstāks, un tas ir pārmetums mūsu apjēgai. Katram simbolam atbilst zīme, mēģinu aiz zīmes ieraudzīt simbolu. Cenšos to atrast aiz saprāta robežām, meklējot paralēles un asociācijas pasaules kultūrās, atbilstoši mūsdienu apjēgumam.

"Ja dvēsele uztver simbolu, tad tā paceļas līdz priekšstatam, kas atrodas viņpus saprāta robežām." K.G. Jungs.

Ieskatīties pasaules kultūrā - mitos, dejās, tautas tērpos, arhitektūrā, keramikā, utt. Paskaties uz Amerikas indiāņu ornamentiem Hondurasā vai Mičigānā, vai oiratu ornamentiem Kazahijā, vai evenku ornamentiem Ulan-Udē, vai altajiešu ornamentiem Lejas Uimonā un citās vietās. Tur ir ornamentu, tik līdzīgi latviešu, ka gribas teikt, ka tie nāk no Latvijas. Nē, bet ar Latviju tieša sakara tiem nav. Sakars slēpjas ļoti dziļi cilvēku kolektīvajā bezapziņā. Laikam jau arhetipā - pirmtēlā.

Nepieciešama pirmtēla atpazīšana. Mūsdienās no sākotnējās izpausmes tas var būt aizgājis ļoti tālu. Jāmēģina ieraudzīt tā transformāciju mūsdienās. Ja tas izdosies, tad ieskanēsies mūsu dvēsele.

Tradicionālā kultūra, es domāju, mainās. Folklorā nav nemainīga savās izpausmēs. Tā mainās. Vai tad Jūs domājat, ka tie bērni, kas dzied tagad, bērnu folkloras ansambļos, dziedās pēc piecdesmit gadiem, kad tie sabrauks kopā veco jaušu folkloras ansambļu salidojumā, tāpat kā šodien. Nē? Jā? Varbūt? Kas būs tas, kas viņu sirdis saglabāsies vēl pēc piecdesmit gadiem? Kas ir tas nemainīgais pamats, kas iet cauri gadsimtiem? Kas ir pirmtēls? Kā tas izpaudīsies nākotnē?

Es cenšos pirmtēlu izteikt mūsdienu valodā - ar vārdiem, ar mūziku, ar deju, vai zīmi. Eļot no zīmes uz simbolu un no simbola uz arhetipu. Tad tradicionālā kultūra no pazaudētas vērtības kļūs par ieguvumu.

"Tā kā arhitekti nav noliedzami vai kaut kā padarāmi nekaitīgi, tad katra jauna kultūrdiferencēšanās pakāpe konfrontējas ar uzdevumu atrast jaunu un savai pakāpei atbilstošu skaidrojumu, lai saistītu mūsos vēl pastāvošo pagājības dzīvi ar tagadnes dzīvi, kas draud no tās aizlavīties. Ja tā nenotiek, tad rodas uz pagātni vairs neorientēta bezsākņu apziņa, ka bezpalīdzīgi padodas visām suģestijām." K.G. Jungs.

Ak, Jūs gribat dzirdēt par manām stundām! Tas ir grūti, jo katra stunda ir mākslas darbs un to jau nevar pastāstīt vai atkārtot. Tajās ir gan balto stundu, gan fizikas, gan matemātikas, gan alķīmijas, gan semiotikas, gan filozofijas, gan arheoloģijas, gan etnogrāfijas un pat mistikas elementi.